Ankenævnet for Forsikring

Den 17. februar 2016 blev i sag nr. 88512:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Tryg Forsikring A/S
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har tegnet indboforsikring hos Tryg Forsikring A/S. Han klager ved sin advokat over størrelsen af erstatningen for en stol tegnet af Finn Juhl ("Høvdinge-stolen").

Ved et omfattende indbrudstyveri fik klageren blandt andet stjålet en stol tegnet af Finn Juhl.

Selskabet har anført, at stolens værdi ifølge auktionshuset Brunn Rasmussen varierer mellem 80.000 kr. og 1.000.000 kr. afhængigt af fabrikant, og af om stolen er stemplet eller ej. Med henvisning til manglende dokumentation har selskabet tilbudt 80.000 kr.

Klagerens advokat har blandt andet anført, at sagen ikke er egnet til at blive ført ved nævnet, idet bevisførelsen bør ske ved domstolene.

Selskabet har i brev af 5/11 2015 til nævnet bl.a. anført:

> "**Sagsforløb**
> Vores kunde har haft indbrud, og i den forbindelse er der udbetalt en erstatning på i alt 2.351.495,38 kr.
>
> Kunden anmeldte den 18. august 2014 et indbrud sket samme nat, og oplyste, at der var stjålet for omkring 2 mill. kr.

19. august 2014 fremsendte kunden en opgørelsesliste til taksator og til politiet. Bilag 2. Af denne opgørelsesliste fremgik som pkt. 28:

1 Finn Juhl høvdingestol, gl., (Niels Vodder, Ivan Schlechter eller Niels Roth Andersen) patineret lyst læder, teak, ca. 125-150.000,- mere, hvis Niels Vodder

6 dage senere den 25. august 2014 fremsendte kunden en opdateret liste til politiet med en kopi heraf til taksator.

Af den opdaterede liste fra kunden fremgik nu vedr. pkt. 28:

1 Finn Juhl høvdingestol, tidlig model, gl., (Niels Vodder) let patineret lyst naturlæder, teak, ca. kr. 450-500.000,-

Vores kunde havde ingen kvittering/kontoudtog/fotos af høvdingestolen og kunne i øvrigt heller ikke oplyse noget om, hvor og hvornår han havde købt stolen og til hvilken pris.

Kunden fremsendte en skrivelse fra … [klagerens sagkyndige] udfærdiget 4 dage efter tyveriet den 22. august 2014 vedr. pris på en høvdingestol.

Grundet den manglende dokumentation bad taksator herefter auktionshuset Bruun Rasmussen om en gennemgang af opgørelseslisten ud fra de oplysninger, der var skrevet om de enkelte genstande og i nogle tilfælde fremsendte fotos.

For så vidt angår pris på en Høvdingestol havde Bruun Rasmussen følgende vurdering :

Finn Juhl. Høvdingestol. Teak og patineret lyst skind. Ej fundet gengivet på fotos.
Såfremt udført snedkermester Vodder uden stempel kr. 600.000 - kr. 800.000,-.
Såfremt udført snedkermester Vodder med stempel kr. 800.000 - kr. 1.000.000,-.
Såfremt udført Schlechter uden mærke kr. 100.000 - kr. 150.000,-.
Såfremt udført Schlechter med mærke. kr. 150.000 - kr. 200.000,-.
Såfremt udført snedkermester Niels Roth Andersen uden stempel kr. 80.000 - kr. 100.000,-.
Såfremt udført snedkermester Niels Roth Andersen med stempel kr. 100.000 - kr. 125.000,-.

Høvdingestolens vurdering kunne, som det ses af ovenstående, således svinge i pris alt imellem 80.000 kr. og 1.000.000 kr.

Kundens krav var fra første opgørelsesliste til den anden opgørelsesliste steget fra 125.000-150.000 kr. til 450.000-500.000 kr.

Der var imidlertid ingen dokumentation overhovedet hverken i form at kvitteringer fra køb, fotos af stand på tyveritidspunktet eller en vurdering fra fagfolk før tyveriet fandt sted.

Taksator fastsatte herefter på grund af manglende dokumentation en skønnet erstatning for høvdingestolen til 80.000 kr.

Kunden vendte efterfølgende tilbage i december 2014 med en yderligere vurdering fra [klagerens sagkyndige].

Heraf fremgik bl.a., at stolen senere var polstret med knapsyet vegetabilsk naturlæder, men da polstringen og læder ikke er originalt, kan han ikke tillægge polstringens udførelse som bevis i forhold til producent.

Endvidere fremgik det, at stolen ikke var stemplet fra producent.

[Klagerens sagkyndige] oplyste yderligere, at han tidligere med kunden havde drøftet muligheden for et salg af stolen til deres galleri. Senest i 2014.

Endvidere oplyste [klagerens sagkyndige], at han ikke mente, at stole udført ved Ivan Schlechter eller Niels Roth Andersen fandtes i en udgave uden stempel.

Da stolen i nærværende sag netop var uden stempel konkluderede [klagerens sagkyndige], at der måtte være tale om en stol fra Niels Vodder.

Imidlertid fremgår det af vurderingen fra auktionshuset Bruun Rasmussen, at såvel stole fra Ivan Schlechter, Niels Roth Andersen og Niels Vodder **alle** findes i udgaver både med og uden stempel, og at dette har indflydelse på prisen.

Da det af kunden tilsendte fra [klagerens sagkyndige] ikke indeholdt ny brugbar dokumentation i sagen fastholdt taksator den skønnede erstatning på 80.000 kr.

Vurdering af ankenævnssagen
Ved en gennemlæsning af klagen til ankenævnet ses, at kravet igen er forhøjet, således at kravet nu udgør 800.000 kr.
…
Det følger af almindelige forsikringsretlige principper, at det er den der rejser et krav, der skal bevise kravets rigtighed og størrelse, og dokumentationskravet stiger i takt med kravets størrelse.

Der er her tale om et erstatningskrav på 800.000 kr. for en høvdingestol.

Ved tyveri af genstande i en sådan størrelsesorden kræves en fyldestgørende dokumentation i form af original købskvittering, kontoudskrift, ægthedsbevis, fotos af stand, uvildig vurdering fra anerkendt fagmand udfærdiget før tyveriet.

Det er fortsat vores opfattelse, at vores kunde ikke har fremlagt nødvendig dokumentation for det meget høje erstatningskrav.

Her har vi særlig lagt vægt på følgende:

1. Kunden har selv i den oprindelige opgørelsesliste til selskabet oplyst, at han ikke var klar over, om der var tale om en stol af Niels Vodder, Ivan Schlechter eller Niels Roth Andersen og har selv fastsat værdien til 125.000-150.000 kr.

2. Kunden kan ikke fremvise dokumentation for stolen overhovedet. Kunden kan ikke forklare, hverken hvor eller hvornår han har købt stolen.
   I den forbindelse skal det bemærkes, at kunden er uddannet erhvervsassurandør og indehaver af et forsikringscenter for et andet forsikringsselskab. Det kan således ikke være ubekendt for vores kunde, at man i forbindelse med en anmeldt skade skal kunne dokumentere sit erstatningskrav.

3. Havde der været tale om en stol af Niels Vodder til 800.000 kr. må det antages, at kunden havde været klar over dette, da han har haft besøg 2 gange i 2012 og 2014 af [den sagkyndige] m.h.p. salg af stolen til Galleriet.

4. Kundens egen vurderingsmand … tager fejl, når han oplyser, at det kun er stole af Niels Vodder, der ikke har stempel. Dette fremgår af den uvildige vurdering fra Bruun Rasmussen, der beskriver, at såvel stole fra Niels Vodder, Ivan Schlechter eller Niels Roth Andersen kan være uden stempel.

Da kunden ikke har kunnet sandsynliggøre eller dokumentere hvilken udgave af stolen, der er tale om, må vi på det foreliggende grundlag fastholde vores afgørelse i sagen."

Klagerens advokat har i brev af 24/11 2015 til nævnet bl.a. bemærket:

"Oprindelig kosterliste af 19. august 2014:
Da denne liste fremsendes, kendte forsikringstager ikke med sikkerhed identiteten på producenten af stolen.

Opdateret kosterliste af 25. august 2014:
Ved fremsendelse af denne liste har forsikringstager fået bekræftet, at der er tale om en Niels Vodder-stol, bekræftelse herpå opnår forsikringstager den 21. august 2014, hvor han modtager en bekræftelse fra stolens sælger, jf. vedlagte.

Det kan supplerende oplyses, at stolen er købt, da sælger havde butik i … [by] (for 10-12 år siden).

Købesummen var kr. 200.000,00, hvilken købesum af forsikringstager blev afviklet over 4 gange (betalt kontant).

Det må være muligt at få bekræftet ovennævnte ved en vidneafhøring af sælger ...

Drøftelser med [klagerens sagkyndige]:
De gange, hvor [klagerens sagkyndige] har besøgt forsikringstager på dennes bopæl og bl.a. har set stolen (perioden 2012-2014), har man ikke diskuteret pris på stolen, da for sikringstager ikke var fast besluttet på et salg, men [den sagkyndige] har selvfølgelig vist en interesse for stolen.

Man var imidlertid ikke så langt i drøftelserne, at der blev nævnt priser.

Bevisbyrde:
Det bestrides ikke, at det er forsikringstager, der har bevisbyrden for størrelse og rigtighed af sit erstatningskrav.

Det fremgår af mit oprindelige indlæg af 28. september d.a., at sagens 'kerne' er dokumentation/beviser.

Forsikringstager mener at kunne løfte bevisbyrden for kravets rigtighed og størrelse, dels i form af fremlæggelse af skriftligt materiale i form af vurderinger m.m., dels i form af parts- og vidneforklaringer.

Det vil i sidste ende være op til domstolene at afgøre, hvorvidt der er ført de fornødne beviser fra forsikringstagers side, både for så vidt angår kravets rigtighed og størrelse."

Efterfølgende er klagerens advokat og selskabet fremkommet med yderligere bemærkninger i breve af 7/12 2015 og 21/12 2015 til nævnet.

Sælgeren af stolen har i en erklæring af 21/8 2014 anført:

> "Jeg, …, bekræfter hermed at have solgt følgende møbler til … [klageren], som han er blevet bestjålet:
>
> 1 stk. Finn Juhl, model Høvdingestol, teak og patineret naturlæder, tidlig model, antageligt Niels Vodder.
>
> 1 stk. Poul Kjærholm, model PK91, foldetaburet, stål og cognacfarvet/rødt patineret læder, fra E. Kold Christensen.
>
> 1 stk. Poul Kjærholm, model PK33, tre-benet skammel, stål og brunt patineret læder, fra E. Kold Christensen.
>
> 2 stk. Poul Kjærholm, model PK33, tre-benet skammel, stål og naturlæder, fra Fritz Hansen.
>
> 3 stk. Poul Henningsen standerlamper, model 7-tals lampe, alle fra starten af 1930'erne, alle lamper var 100% originale og uden fejl eller mangler.
>
> Møblerne har jeg solgt til [klageren] over en periode på ca. 12 år.
>
> Møblerne har jeg solgt både fra min daværende forretning, …, som nu er lukket. I en periode på ca. 4 år, hvor jeg var ansat hos ..., og sidst har jeg solgt enkelte genstande fra min private samling af møbler.
>
> I er velkomne til at kontakte mig, hvis der skulle være spørgsmål til ovenstående, eller hvis der måtte være tvivl om værdisættelsen af møblerne."

Klagerens sagkyndige har i notat af 22/8 2014 anført:

> "<u>Vedr, Vurdering af Finn Juhl Høvdingestol</u>
> I forbindelse med indbrud hos [klageren] på ovenstående adresse er jeg blevet bedt om at foretage en uvildig vurdering af et stjålet møbel, nærmere beskrevet nedenfor.
>
> Jeg har i dette tilfælde flere gange personligt haft mulighed for at besigtige omtalte effekt i forbindelse med tidligere besøg i hjemmet Disse besøg fandt sted mellem 2012 og 2014.
>
> Vurderingen er sat med henblik på *genanskaffelsesværdien,* (modsat salgsværdien) så vidt muligt på det danske marked, hvis ikke muligt, da med hensyntagen til Internationale priser. Der tages hensyn til omkostninger til evt. at bringe varen i en tilsvarende stand som det beskrevne.
>
> <u>Emnebeskrivelse:</u>
> Finn Juhl lænestol, 'Høvdingestol' model FJ49 udført hos snedkermester Niels Vodder, Danmark, ca. 1949-1970.

Stolen er udført med stel af massiv teak, senere polstret med knapsyet vegetabilsk naturlæder, dette udført som originalt

Stolen fremstod sidst jeg så den i 2014 i meget god stand uden anmærkninger, med let patineret læder.

Vurdering:
Der er tale om et yderst sjældent møbel der kun undtagelsesvis udbydes til salg hos Internationale auktionshuse og gallerier for møbelkunst.

Grundet sjældenheden er salgspriserne for dette møbel meget spredte og vurderingen kan derfor alene sættes som et minimum til forventet genanskaffelsesværdi og med et spænd af hensyntagen til udsvingene.

En tilsvarende stol som omtalte er handlet på auktion min. fem gange inden for de seneste 2 år:

1) 27.09.2012: Bruun Rasmussen, København: Finn Juhl 'Høvdingestolen' i teak original polstret med defekt læder, revner mv. Pris inkl. salær: DKK 429,000.

2) 25.11.2013: Pierre Berge, Bruxelles Belgien: Finn Juhl 'Høvdingestolen' i teak senere polstret med brunt vegetabilsk garvet læder. Pris inkl. salær EUR 81,250. (ca. DKK 606,409.

3) 06.03.2014: Bruun Rasmussen, København: Finn JuhI 'Høvdingestolen' i teak, senere polstret med brunt overfladebehandlet, ej. vegetabilsk læder. Pris inkl. salær: DKK 416,000.

4) 12.03.2014: Piasa, Paris, Frankrig: Finn Juhl 'Høvdingestolen' i teak senere polstret med brunt vegetabilsk garvet læder. Pris inkl. salær EUR 125,450. (ca. DKK 943,759.)

5) 04.04.2014: Bruun Rasmussen, København: Finn Juhl 'Høvdingestolen' i teak polstret med originalt rød brunt læder. Pris inkl. salær: DKK 416,000.

Der findes i skrivende stund ingen kendte eksemplarer af stolen til salg i Danmark eller internationalt.

Med udgangspunkt i ovenstående vurderes genanskaffelsesværdien til:
DKK 450,000. - DKK 500,000.

- Hvor genanskaffelsesværdien D.D. vil være væsentligt højere hos et galleri, forventeligt DKK 750.000. - DKK 1.000.000. Seneste kendte eksemplar solgt fra møbel galleriet … kostede DKK 1.200.000 i teak og originalt sort læder, altså vil ovenstående genanskaffelsesværdi kræve en tålmodig tilgang, og at der ventes på et formegentligt dansk auktionssalg."

Klagerens sagkyndige har i notat af 23/12 2014 bl.a. anført:

"**Emnebeskrivelse:**
Finn Juhl 'Høvdingestol' model 949 oprindeligt udført hos snedkermester Niels Vodder, Danmark, ca. 1949-1970'erne.

Finn Juhl's Høvdingestol model FJ49 er tegnet af Finn Juhl 1949 og oprindeligt udført ved snedkermester Niels Vodder i Danmark som model FJ49/NV49. Oprindeligt tegnet med fire

knapper i ryggen, senere udført med tre knapper i ryggen. Stolen blev oprindeligt og alene udført i enten teak træ eller palisander træ.

Stolen er senere udført ved henholdsvis virksomhederne Tapetser Ivan Schlechter, Søren Horn's efterfølger Niels Roth Andersen og Onecollection A/S, oprindeligt Hansen & Sørensen. (Samt Baker i USA, der dog er denne vurdering uvedkommende)

Udførelsesmetoden har over årene ændret sig fra de enkelte producenter og muliggør derfor, at man ret præcist kan fastsætte producenten af møblet, også hvis denne ikke skulle være påført producent stempel eller mærke.

De tidligste udgaver af stolen fra Niels Vodder er lavet i teak træ hvor armlænet er udført som en formet og slankt polstret metal plade, senere udgaver har skum polstrede armlæn, der selvsagt giver et andet og mindre 'slankt' udtryk.

De oprindelige udgaver har en finere afslutningen ved ryggen i form af de karakteristiske 'horn', samt øvrige detaljer, hvor senere udgaver er en anelse mere grove' og mindre 'slanke' i udførelsen.

Senere udgaver er for at imødekomme større holdbarhed kraftigere i stellet og hermed også noget mindre 'detaljerede'.

Polstringen på de tidligere udgaver er udført uden brug af skum men derimod med blår(Hår), der giver stolen et slankere udtryk.

Mærkning af stolen
De tidligste udgaver fra Niels Vodder er for *største* delens vedkommende mærkede med brændemærke *'Cabinetmaker, Niels Vodder, Copenhagen, Denmark'* på sargen. Det er almen viden at en del møbler udgik fra Niels Vodder uden brændemærke, dette er gældende for alle de modeller af Finn Juhl der blev produceret her.

De få stole jeg har set på markedet udført ved Ivan Schlechter har for alles vedkommende været mærkede med hans monogram. Jeg forholder mig tvivlende om nogle stole er udgået her fra uden mærke, men vil ikke vurdere det som sandsynligt

De Høvdingestole jeg har set fra Søren Horn's efterfølger, Niels Roth Andersen har alle været brændemærkede på sarg. Jeg har ikke set eller hørt om udgaver herfra uden producent mærke.

Jeg kan med sikkerhed bekræfte at samtlige stole udført ved Hansen & Sørensen, Onecollection alle er mærkede fra producent på sargen.

Det omtalte møbel
Den omtalte og nu stjålne Finn Juhl Høvdingstol jeg ved flere lejligheder har besigtiget er udført i teak træ hvor træet fremstår med en flot patina og aldring, der bevidner stolens alder. Stolens armlæn er udført på polstret metal plade og fremstår slanke som på de tidlige udgaver.

Stolens 'horn' ved ryggens afslutning samt øvrige stel, er fint og slankt udført som på udgaven fra Snedkermester Niels Vodder

Stolen er senere polstret med knaplyet vegetabilsk naturlæder, dette udført som originalt, men da polstringen og læder ikke er originalt, kan jeg ikke tillægge polstringens udførelse som bevis i forhold til producent.

Stolen var ikke stemplet fra producent.

Stolen fremstod sidst jeg så den i 2014 i meget god stand uden anmærkninger, med let patineret læder.

Med alle ovenstående betragtninger omkring udførelsen, kan jeg med min faglige baggrund bekræfte at der med meget stor og overvejende sandsynlighed er tale om en Høvdingestol produceret ved snedkermester Niels Vodder."

Af forsikringsbetingelserne (1202) fremgår bl.a.:

" **7.6 Dokumentation**
For at få erstatning må man kunne dokumentere eller sandsynliggøre, at man har haft de beskadigede eller stjålne genstande, og at alder og genanskaffelsespriserne er som anført i skadeanmeldelsen.

Dette kan gøres ved, at man sammen med anmeldelsen - i det omfang, man er i besiddelse heraf - indsender kvitteringer/regninger for købet, købekontrakt eller fyldestgørende beskrivelse eller fotos.

I egen interesse bør forsikringstageren derfor gemme købsnotaer for alle nyere ting og i mindst 5 år for mere langvarige forbrugsgoder. Købes tingene privat, bør man sikre sig en dateret overdragelseserklæring med angivelse af, hvad der købes, og hvad prisen er. Det hele kan suppleres med fotos af de mest værdifulde ting. Med hensyn til dokumentation for genanskaffelsespriserne kan man som regel få de handlende til at udstede en erklæring.

Kan man ikke dokumentere eller sandsynliggøre sit krav, risikerer man, at Tryg kan afvise kravet eller fastsætte erstatningen efter et skøn."

Nævnet udtaler:

Klageren kræver 800.000 for en Finn Juhl stol af typen "Høvdingestolen", der ifølge klageren er produceret af Niels Vodder. Selskabet har tilbudt 80.000 kr. svarende til værdien af en ustemplet model udfærdiget af en senere producent af stolen.

Efter en gennemgang af parternes indlæg og de fremlagte bilag finder nævnet, at der til brug for sagens afgørelse kræves en nærmere bevisførelse vedrørende værdien af stolen. En sådan bevisførelse – herunder vidneafhøringer – kan ikke finde sted for nævnet, men bør i givet fald ske ved domstolene. Nævnet må derfor med henvisning til § 4, stk. 1, i nævnets vedtægter afstå fra at afgøre sagen.

9. 88512

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Nævnet kan ikke afgøre sagen.

Klagegebyret tilbagebetales.

Peter Thønnings